

Workshop om drænoplandsafgrænsning til drænvirkemidler

Sebastian Zacho, SEGES

Workshop for oplandskonsulenterne Team Midtjylland
d. 8. juni 2020, Søften

SEGES

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

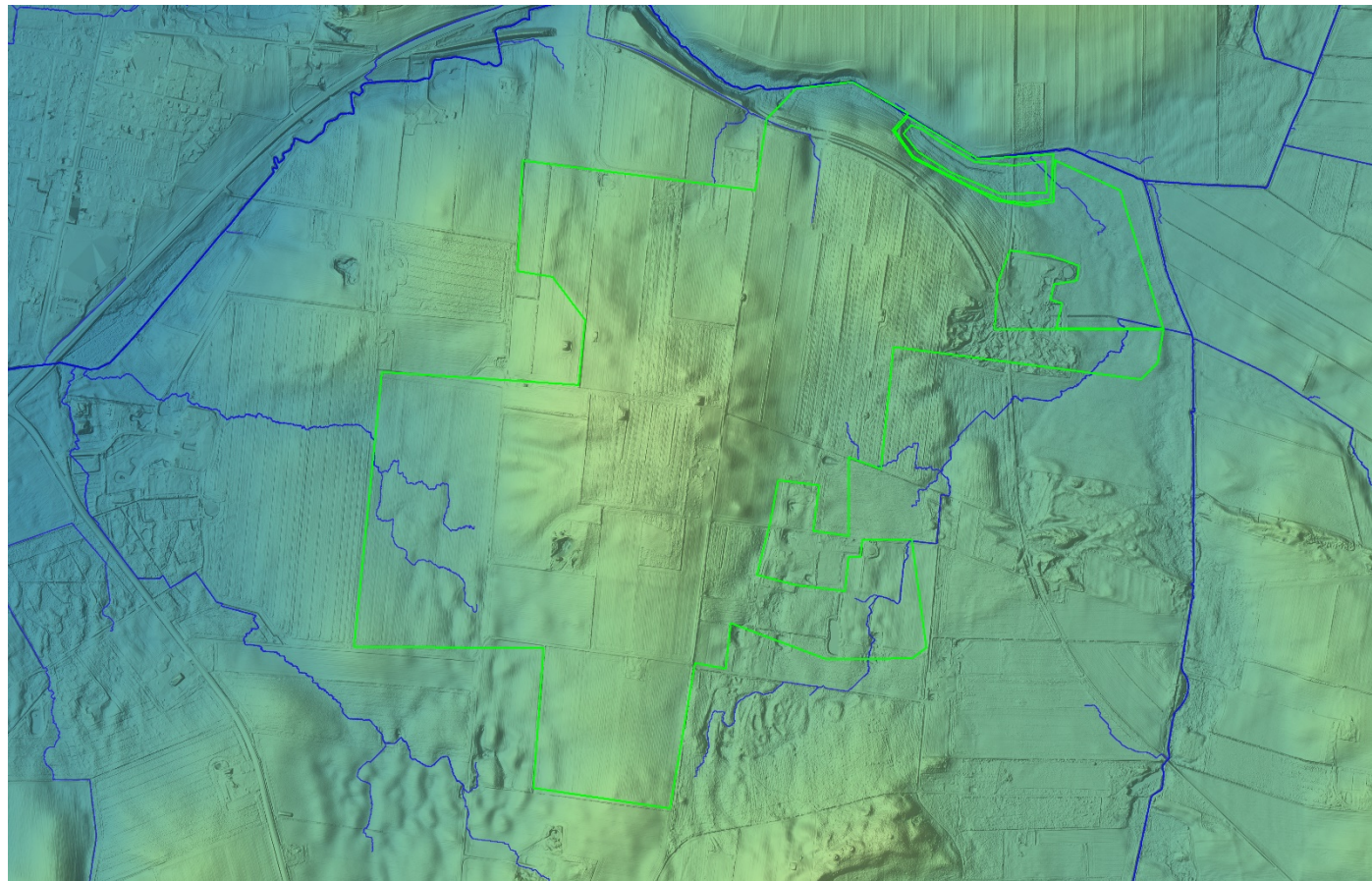

Dagens program

- SEGES' principper for arbejdsproces med estimering af drænoplandsafgrænsninger
- Gennemgang af dokumentationsskema
- Diskussion af cases – udfyldning af dokumentationsskema
- Opfyldning af lavninger med jord i SCALGO (kort præsentation)
- Generelle IT-udfordringer?

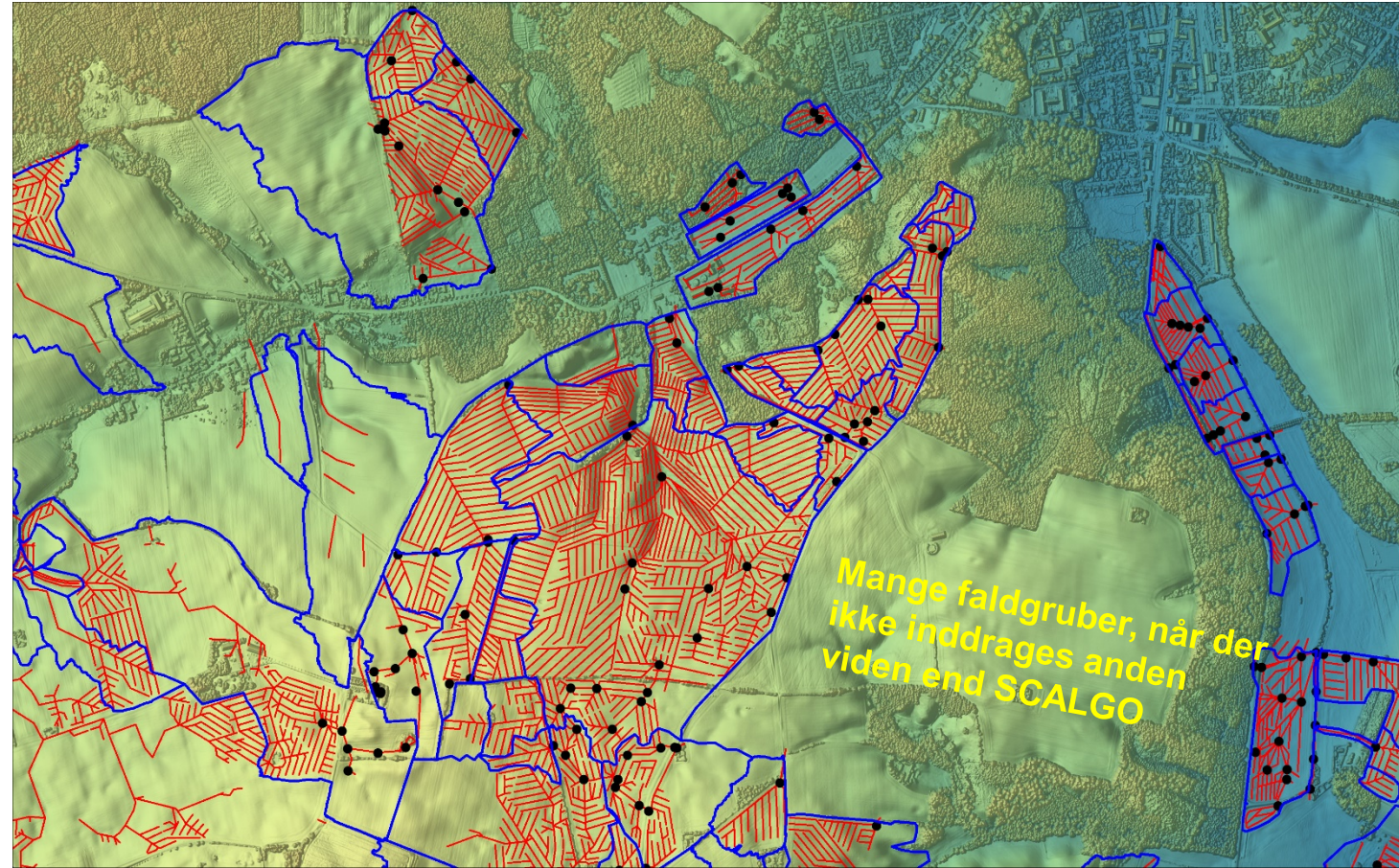
Gennemgang af drænoplandsafgrænsninger - baggrund

- Screening af 324 drænoplande fra ansøgningsrunden 2019
- Stort spænd i, hvor meget viden der er indhentet fra case til case
- Mange drænoplandsafgrænsninger virker gennemarbejdet 👍

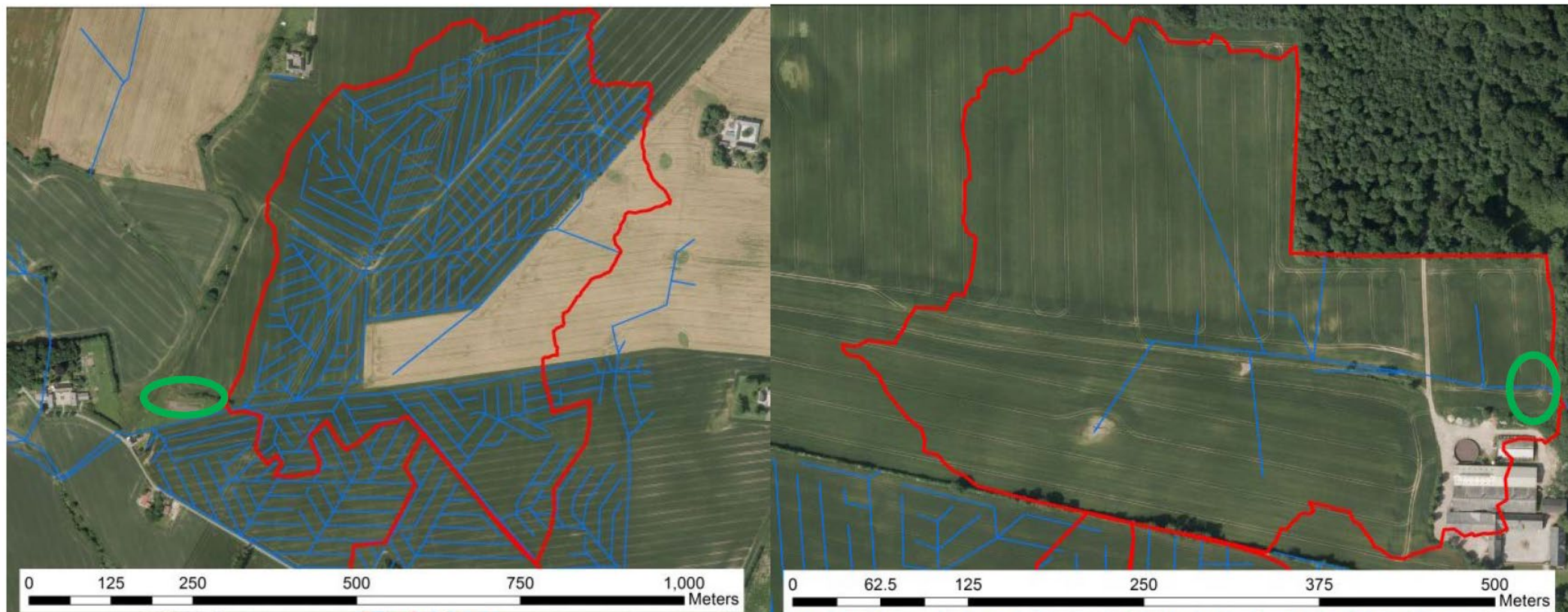
Desværre er det gået lidt for hurtigt i andre tilfælde 🗨️

- Screeningen viste:
- 37 % af drænoplandsafgrænsningerne virkede gennemarbejdet
- 22 % var mere eller mindre tæt på den oprindelige SCALGO-polygon
- 41 % var 1:1 med rå den SCAGO-polygon
- Vigtigt, at styrelser, myndigheder og offentligheden stoler på kvaliteten af vores arbejde
- Risiko for, at LBST's kontrollører vil begynde at tjekke op på drænoplande (*nyt opmærksomhedspunkt*)

Back to basic – AU's designmanual

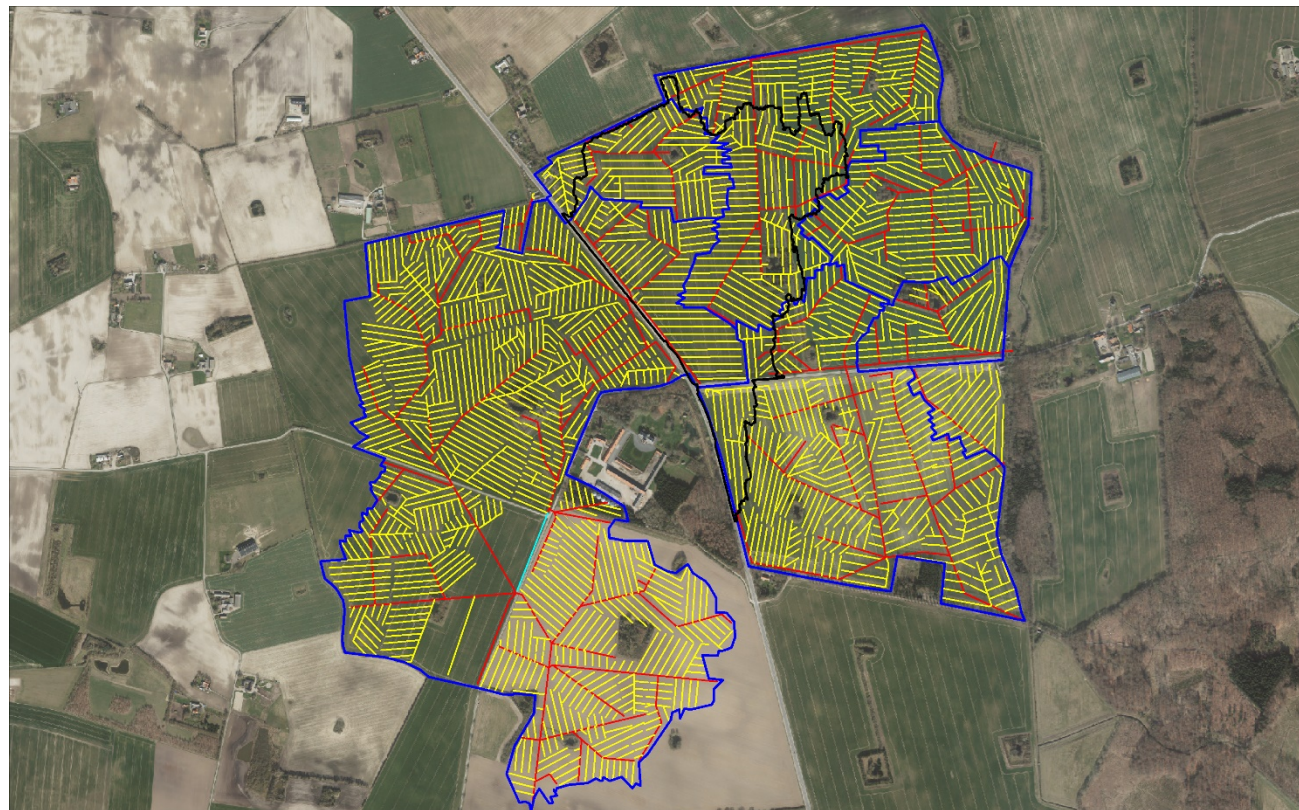
For systemdrænede arealer vil drænoplandet ofte være sammenfaldende med det drænede areal (Fig. 1a), mens oplandet for punktdrænede arealer opgøres som det topografiske opland til drænsystemet (Fig. 1b).

Figur 1. Eksempler på afgrænsning af drænopland for henholdsvis et systemdrænet drænopland (a) og et punktdrænet opland (b) (Iversen, 2016 www.idraen.dk). De grønne cirkler marker hvor der er placeret et minivådområde.

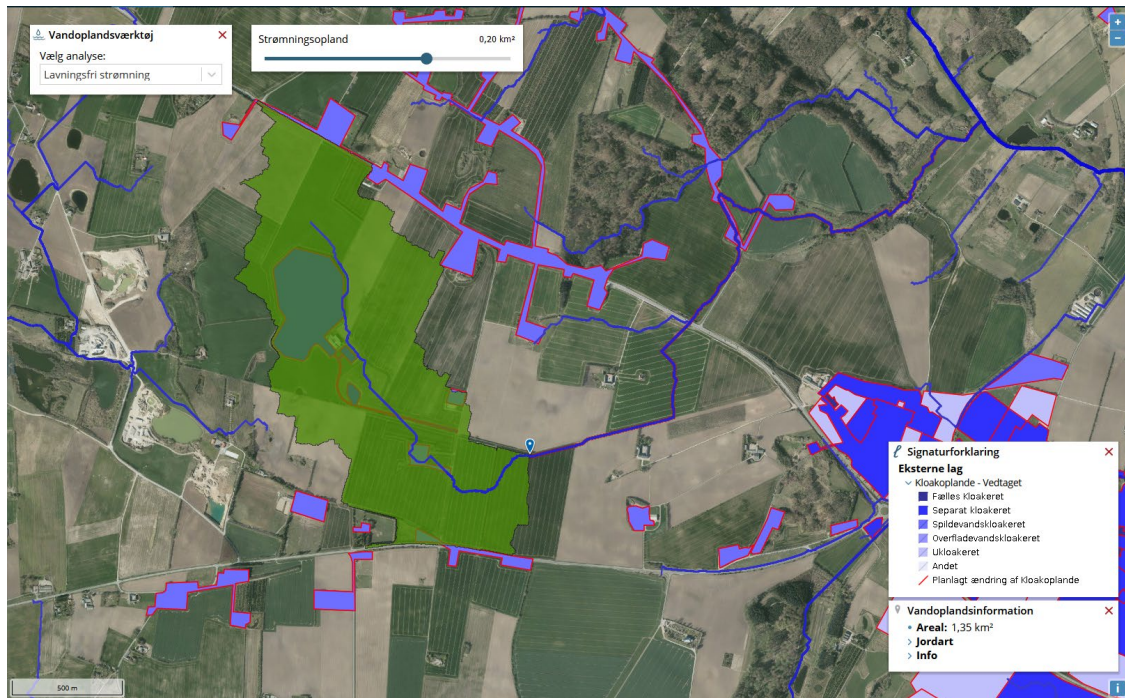
Tilbagevendende problemstillinger og SCALGO faldgruber (ikke udtømmende)

- Generel overestimering af oplandsstørrelse (veje fungerer i realiteten som naturlige barrierer)
- Vandløbsnære stikledninger (kan undersøges, hvis relevant)
- Skov (hvis ingen anden viden, så skæres det fra)
- Veje (hvis ingen anden viden, så skæres det fra hvor drænoplandet afgrænses)
- Landsbyer skæres altid fra
- Ejendomme (hvis ingen anden viden, så skæres de ikke fra)

Drænoplande på Sydsjælland, hvor SCALGO går på tværs af vej

Vand fra ejendomme: tagvand/regnvandsbassiner.....

Lag i SCALGO – Plandata (wms) – kloakplande vedtaget

Miljøtilladelse til udledning af tag og overfladevand til markdræn

Kvalitetssikringskema for bedre gennemsigtighed

Spørgsmål til og besvarelse af:

- Lodsejerens viden om drænsystemet
- Fremvisning af drænkort
- Drænoplandets typologi
- Drænhovedledningens rørdiameter
- Grad af SCALGO-Live der er benyttet
- Plus spørgsmål til skov og stikledninger og brugen af kort

**Bonus
implementering
i Kollecto!!**

Estimering af drænoplandsareal

Oplandskonsulent
Projekt

Lodsejeren har viden om drænsystemet: Nej – I mindre grad – I nogen grad – I høj grad

Lodsejeren har fremvist drænkort: Nej – Ja

Drænoplandets typologi: Systemdrænet , punktdrænet , både og

Drænhovedlednings rørdiameter: XXX mm

SCALGO Live er benyttet: Nej – I mindre grad – I nogen grad – I høj grad

Skov i oplandet og håndtering: Ingen – Skov, ukendt dræning – Skov, kendt dræning

Dræning med stikledninger til vandløb: Ikke relevant – Undersøgt – Ikke undersøgt

Brug af baggrundkort:

- Historiske luftfoto
- Lave målebordsblade
- Hedeselskabets drænoverigtsarkiv

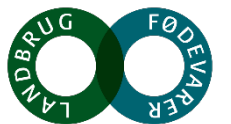
Andet (udfyld boks):

Game flyfoto fra kommunernes webgis

SEGES

Tommelfingerregler til vurdering af opland til drænudløb

Rørdiameter, mm	Opland ved et fald på 1 ‰, ha*	Opland ved et fald på 3 ‰, ha*
92/80	1,5	2
128/113	4,5	5
160/145	15	20
200/174	21	30
315/276	30	50
400/348	55	90

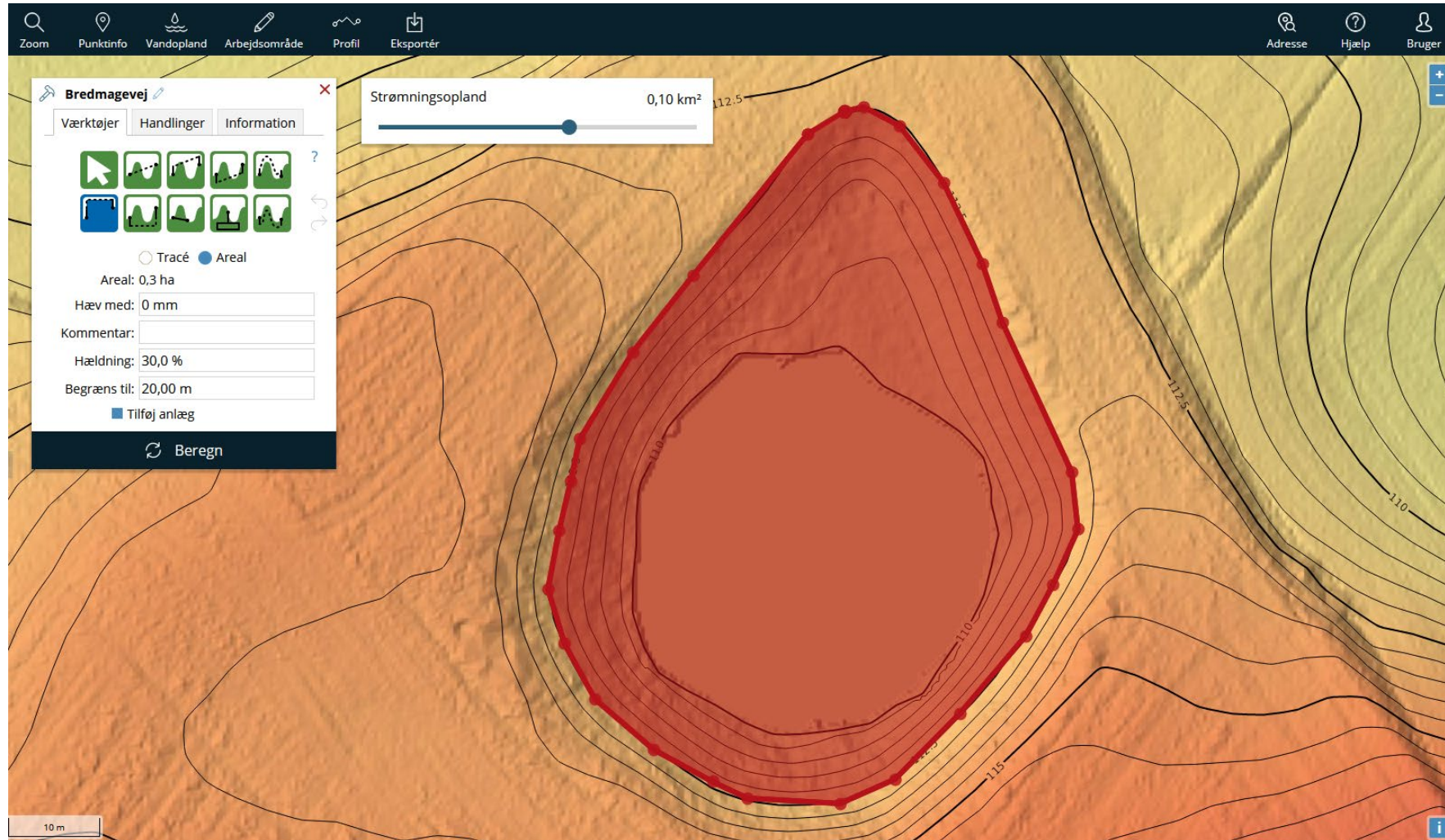
* Det præcise opland til hovedledningen vil være afhængig af vandmængden røret skal håndtere. Er røret dimensioneret efter en afstrømning på fx 1,5 eller 2 l/s/ha, vil oplandet være mindre end her gengivet.

**Drænnotat udarbejdet af SEGES
drænekspert og kvalitetssikret af
drænmester Preben Clausen!**

Cases

Opfyldninger af lavninger med SCALGO Live

- 1) Dan arbejdsområde
- 2) Vælg "Hæv terræn i trænse mellem 2 punkter og udjævn til flad top"
- 3) Vælg Areal
- 4) Hæv med 0 mm
- 5) Sæt hældning til 30 %
- 6) Begræns til mindst 20 m
- 7) Tegn arealet ind – følg højekurv
- 8) Vælg "Beregn"
- 9) Vælg "Information"

Opfyldninger af lavninger med SCALGO Live

